

آینده و

حسابداران

ترجمه: بهرام فتحعلی

توضیح

در سال ۱۹۸۵، انجمن حسابداران خبره انگلستان یک گروه مطالعاتی، که هدفش تحقیق و تعمق در مورد ویژه‌گیهای احتمالی محیط پرتحول آینده است، تشکیل داد. این گروه مطالعاتی امیدوار است با بررسی تصویرهایی مختلف از آنچه که محتملاً در آینده اتفاق خواهد افتاد، بتواند برخی تحولات احتمالی را که ممکن است تاثیرات عمده‌ای بر حرفه حسابداری و حسابرسی داشته و برای مواجه شدن با این تحولات ضروری است که حرفه و اعضاء آن از هم‌اکنون مشترکاً و منفرداً به برنامه‌ریزیهای لازم بپردازند، مورد شناسایی قرار دهد.

متنی که ذیلاً از نظر خوانندگان گرامی می‌گذرد، اکتسابی است از مقاله‌ای در نشریه "حسابداری"، وابسته به انجمن حسابداران خبره انگلستان، که در ژانویه ۱۹۸۷ بچاپ رسیده و حاوی ملاحظات گروه مطالعاتی فوق در زمینه برخی جنبه‌ها از رشد و توسعه تکنولوژی اطلاعاتی و آثار آن بر کار حسابداران می‌باشد.

نویسندگان مقاله - آنتونی هاپوود و مایکل پیچ - معتقدند آهنگ سریع تغییرات و تحولات تکنولوژی اطلاعاتی چالشی است که حسابداران ناگزیر به روبرو شدن با آن بوده و می‌بایست خود را با نتایج و آثار گسترده آن تطبیق دهند.

عنوان "فرصت‌های از دست رفته دیرین" در سال ۱۹۲۹ نگاشته شده و نشان می‌دهد که نگرانی و توجه به اثرات تکنولوژی پردازش اطلاعات در زمینه‌های مختلف کار حسابداران موضوع جدیدی نیست. از لحاظ تاریخی شاید بتوان این نظریه را پذیرفت که تکنولوژی اطلاعاتی فقط نمونه دیگری از فرآیند گسترش و توسعه کنترل و پردازش اطلاعات است،

"اگر حسابداران از اینکه کنار گذاشته شوند و دیگر خدمتشان خواستاری نداشته باشد ناخشنود می‌شوند، بهتر است بطور جدی مسئله کاربرد و استفاده از ماشین در محیط کار خود را هرچه سریعتر بررسی کرده و از فرصتهایی که در اختیار دارند به نحو مطلوب استفاده نمایند."

مطلب فوق به نقل از کتابی است که تحت

فرایندی که در اواخر قرن گذشته با پیدایش ماشین تحریر و یا استفاده از فایل کابینت شروع شد.

اطلاعات و مدیریت

درک این نکته که بهبود نظام ارتباطات و پیدایش توانائی هرچه بیشتر در کنترل و پردازش داده‌های اطلاعاتی، شرط مقدماتی ولی لازم برای تکامل تدریجی است که در طول قرن حاضر در امر مدیریت پدید آمده است بسیار مهم است. امروزه دیگر اداره سازمانها و مؤسسات بصورتی نیست که مدیران بظاهر مستقل در واحدهای پراکنده، به دلیل محدودیت‌های منابع اطلاعاتی و امکانات زمانی، که اعمال کنترل از مراکز را ناممکن می‌سازد، ناگزیر باشند راساً نسبت به مسائل مختلف واحدهای خود اتخاذ تصمیم نمایند. گسترش روزافزون سیستمهای پیچیده ارتباطات و ساختارهای سازمانی مناسب برای اعمال کنترل، توانائیهای بالقوه یک مدیریت متمرکز را، برای اعمال کنترل و مدیریت در سرتاسر سازمان افزایش داده است. البته این نکته به آن معنی نیست که تصور شود گسترش نظام پردازش و انتقال اطلاعات فاقد گرایشهای لازم به سوی عدم تمرکز مدیریت می‌باشد، آنهم در شرایطی که بیش از هر زمان دیگری اطلاعات قابلیت انتقال به طیف وسیعتری از مردم را دارا باشد. لیکن در هر حال، در داخل سازمانها و تشکیلاتی که زوال گردش و انتقال آزاد اطلاعات بطور کامل حکمفرما نیست، طبعاً گرایش به سوی تمرکز مدیریت حالت غالب را پیدا خواهد کرد، مگر آنکه در چنین سازمانهایی عالماً و عامداً برنامه‌های لازم برای سوق به طرف عدم تمرکز مدیریت به

مرحله اجراء گزارده شود. در هر حال و قطع نظر از آنکه در یک وضعیت خاص، کدامیک از دو گرایش فوق دست بالارا در نحوه مدیریت یک سازمان داشته باشد، کاملاً بدیهی است که تأثیرات تغییر در نظام کنترل و جابجائی اطلاعات، در فرایند تصمیم‌گیریهای مدیریت بسیار ژرف خواهد بود.

امروزه در کشور انگلستان، حرفه حسابداری از موقعیت و مقام ممتازی در زمینه کنترل و گردش اطلاعات در داخل شرکتها و مؤسسات برخوردار می‌باشد، لیکن باید توجه داشت که برخورداری از چنین مقامی را نمی‌توان ناشی از یک حق مسلم و انحصاری تلقی نمود. گروههای حرفه‌ای دیگری نیز هم‌اکنون وجود دارند که در حال رقابت با حسابداران بوده و چنانچه انجمن حسابداران خیره‌قادر نباشد که همچون گذشته خود را با تحولات جدید تطبیق دهد، گروههای حرفه‌ای رقیب ممکن است سهم بزرگتر و شاید هم مقام عمده را در زمینه مدیریت اطلاعات بخود تخصیص دهند.

از آنجائیکه آهنگ تحولات ناشی از گسترش تکنولوژی اطلاعاتی بسیار سریع می‌باشد، برای حرفه حسابداری موضوع تطبیق دادن خود با این تحولات جنبه فوری و حیاتی دارد. نتایج حاصل از گسترش تکنولوژی اطلاعاتی البته فقط محدود به مدیریت اداره امور داخلی شرکتها و مؤسسات نبوده و به دنیای خارج از این شرکتها و مؤسسات نیز تسری خواهد یافت، زیرا مثلاً "استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی مؤسسات، بناگزیر و از نظر کسب اطلاعات مورد نیاز خود در آینده بیشتر به مجموعه اطلاعاتی موجود در حافظه کامپیوتر شرکت متکی خواهند بود تا اطلاعات مندرج در صورتها و گزارشهای مالی سنتی، بعلاوه

فشار تقاضا برای یکنواخت کردن و بهبود قابلیت مقایسه گزارشات مختلف تا این حد افزایش می‌یابد که تدوین کنندگان استانداردهای حسابداری و حسابرسی نیز ناگزیر شوند خیلی زود با مسئله تکنولوژی اطلاعاتی مواجه شوند.

تکنولوژی اطلاعاتی چیست؟

در حالیکه پدیده تکنولوژی اطلاعاتی موضوع تعاریف جامع متعددی بوده است، شاید بتوان برای توصیف آن گفت که تکنولوژی اطلاعاتی عبارتست از استفاده از کامپیوتر و کاربرد آن در امر پردازش اطلاعات. نمونه‌هایی از کاربردهای کامپیوتر عبارتند از:

- پردازش اطلاعات مربوط به عملیات مالی یک موسسه با استفاده از کامپیوترهای بزرگ و به طریق سیستم پردازش تک‌برنامه‌ای، این امر موضوعی است که هر حسابداری از آن اطلاع دارد و اگر ندارد می‌باید حتماً از آن اطلاع یابد.
 - تنظیم الگوها و مدل‌های مختلف مالی به وسیله کامپیوتر.
 - تنظیم سیستم‌های به اصطلاح "متخصص" و سایر سیستم‌های کمک تصمیم‌گیری.
 - انجام طراحی قطعات با استفاده از کامپیوتر.
 - کامپیوتری کردن امر ارسال مراسلات.
 - ایجاد سیستم‌های واژه‌نگار با تلفیق کامپیوتر و ماشین‌تحریر.
 - ایجاد بانکهای اطلاعاتی در زمینه‌های گوناگون، و بالاخره انبوهی از کاربردهای متنوع دیگر.
- اغلب حسابدارانانی که در حرفه و یا واحدهای صنعتی یا تجاری به‌کار اشتغال دارند، دارای تجاربی در زمینه برخی عوامل

مشکله تکنولوژی اطلاعاتی بوده و به این واقمیت آگاهی دارند که استفاده از کامپیوتر و کاربردهای مختلف آن گاه آنچنان می‌تواند تکاثر یابد که ایجاب می‌نماید کاربرد هرچه بیشتر کامپیوتر را به‌جای تشویق و ترغیب شاید لازم باشد که محدود و متوقف ساخت. معهدا امکانات بالقوه تلفیق کاربردهای مختلف و متنوع کامپیوتر در یک مجموعه پویا و هماهنگ که از نظر کیفی به‌تنهایی بزرگتر و یا لااقل برابر مجموع تک‌تک عوامل مشکله مجموعه فوق باشد، از نقطه‌نظر مسائلی که حرفه حسابداری با آن مواجه است، نقشی بنیانی را به‌عهده دارد.

برنامه "آل وری"

مطالعه درباره تکنولوژی‌های مختلفی که گسترش و تلفیق کاربردهای مختلف کامپیوتر را در یک مجموعه هماهنگ به نام تکنولوژی اطلاعاتی، ممکن سازد، موضوع اقدام مبتکرانه‌ای است که اخیراً از طرف دولت انگلستان، تحت عنوان برنامه "آل وری" ترتیب یافته و حتی با معیارهای رایج انگلیسی، تا بحال مبالغ هنگفتی صرف تحقیق در پنج زمینه اصلی زیر شده است:

مهندسی نرم‌افزار

با این هدف که علاوه بر کاهش هزینه‌های تهیه و تنظیم نرم‌افزارها، کیفیت آنها را نیز بالا برد.

سیستم‌های "متخصص"

با سیستم‌های مبتنی بر اطلاعات و دانش که حاوی اطلاعات و قواعد تصمیم‌گیری‌های متخصصین در زمینه‌های مشخص می‌باشد.

ارتباط ماشین و انسان

امکانات ماشین را آنچنان به خود تخصیص می‌داد که برنامه‌نویسان ناگزیر بودند وقت و توان فوق‌العاده‌ای را صرف نمایند تا بتوانند در چهارچوب محدودیت‌های سیستم‌های عملیاتی، به‌نوعی به اهداف مورد نظر خود دست یابند.

با هدف هرچه بیشتر ساده‌سازی کار کردن با کامپیوتر و تقلیل دادن نیاز به اوپراتورهای ورزیده.

ادغام در مقیاس بسیار وسیع

با هدف طراحی و ساخت تراشه‌های الکترونیکی هرچه بزرگتر و هرچه قوی‌تر، در جهت افزایش ظرفیت کامپیوترها.

تحقیقات شبکه‌ای پیشرفته

با هدف بهبود بخشیدن به استفاده اشتراکی از اطلاعات و سخت‌افزارها.

آنچه که اینک حرفه حسابداری با آن مواجه می‌باشد عبارت است از آثار پیشرفته‌های حاصله در نسل پنجم کامپیوترها نسبت به موارد پنجگانه فوق. در این تحولات و پیشرفته‌ها، قطعاً "نرم‌افزار از همان میزان اهمیت سخت‌افزار برخوردار بوده و درحقیقت اینک محدودیت‌های طراحی نرم‌افزارهای مناسب می‌باشد که کاربرد هرچه بیشتر تکنولوژی اطلاعاتی را در زمینه‌های بازرگانی محدود ساخته است.

در سی ساله اخیر، امر طراحی نرم افزارها دستخوش تغییر و تحولات سریعی شده است. در سالهای ۱۹۵۰، مشغله عمده برنامه‌نویسان غلبه کردن بر مسائل ناشی از غیرقابل اطمینان بودن سخت‌افزارها بود. لیکن با افزایش قدرت و قابلیت اطمینان سخت‌افزارها، اینک سیستم‌های پیچیده عملیاتی است که بین کامپیوتر و برنامه‌نویس حائلی ایجاد نموده است. در آغاز سیستم‌های عملیاتی کامپیوترها هم گران بود و هم از قابلیت اطمینان چندانی برخوردار نبود. مضافاً که این سیستم‌ها بخش عمده‌ای از

دهه ۱۹۶۰ این استنباط— که هنوز هم کاملاً از بین نرفته است— در اذهان به وجود آمد که نرم‌افزارها در مجموع، علاوه بر پر هزینه بودن، چندان نیز قابل اتکاء نمی‌باشند. باید قبول کرد که در پیدایش این استنباط، مشکلات ناشی از رشد سریع سیستم‌های عملیاتی بهمان اندازه دخیل بوده که مشکلات عدم برآورد صحیح و عدم توانائی اعمال کنترل‌های لازم.

از سال ۱۹۷۵ به‌بعد، پدیده‌های که می‌توان آن را عکس تحولات قبلی دانست به‌وجود آمد. به‌عنوان نمونه، گسترش زبان بسیار ساده BASIC و طراحی نسل جدیدی از سیستم‌های عملیاتی، نظیر "یونیکس" و پیدایش کامپیوترهای شخصی (پی. سی) امر برنامه‌ریزی و برنامه‌نویسی کامپیوتر را برای بسیاری از کاربردها آسان ساخت، تا آنجا که استفاده‌کنندگان از کامپیوتر، اینک مجال آن را یافته‌اند که به‌ایجاد تحولات تازه‌ای در تدوین برنامه‌های کامپیوتری بپردازند. در حال حاضر طراحان نرم‌افزارها دست‌اندرکار تقلیل آثار برخی از عوامل محدودکننده سیستم‌های عملیاتی موجود بوده و حاصل این اقدام، تعمیق و گسترش هرچه بیشتر کاربردهای مختلف تکنولوژی اطلاعاتی در سازمانها و موسسات خواهد بود. دست یافتن به‌دقت و کارائی مطلوب در نرم‌افزارها امری است پرهزینه. مشکل طراحان برنامه‌های کامپیوتری آنجا است که نه تنها

برنامه تنظیمی باید مطابق و پاسخگوی موارد مشخص و مورد نظر استفاده کننده باشد، بلکه باید بتواند در برخورد با موارد متنوع و غیر قابل پیش بینی که برای استفاده کننده پیش خواهد آمد نیز به نحو مطلوب عمل نماید. در هر حال، بهبود بخشیدن در بازدهی نرم افزارها موضوع کوششهای بسیار گسترده ای است که با سرعت زبانهای پیشرفته کامپیوتری و نتایج حاصل از تلفیق امکانات نرم افزارها و سخت افزارها - که به عنوان نوعی کارگاه طراحی نرم افزار در اختیار برنامه نویسان قرار دارد - شرایط مناسب لازم برای انجام خانه تکانی مورد نیاز برنامه نویسی را فراهم ساخته است.

توان بیشتر برای ماشینها

علیرغم بهبودهای فوق العاده ای که در تواناییهای سخت افزارها پدید آمده است، هنوز نیاز به استفاده از نرم افزارهایی که بتوانند قدرت و توان بیشتری را از ماشین استخراج نمایند وجود دارد. هر بار که پیشرفت و بهبودی در تواناییهای ماشین ایجاد می شود، بلافاصله نرم افزارهایی طراحی می گردد که از بهبود حاصله در توان ماشین نهایت استفاده را ببرد و به همین جهت طولی نمی کشد که مجدداً "محدودیت امکانات ماشین عامل بازدارنده در کاربردهای جدید خواهد شد. به عنوان مثال انجام طراحی رنگی توسط کامپیوتر، از آن قبیل کاربردهایی است که فشار زیادی را به حافظه و فرایند پردازش ماشین تحمیل می کند. نتیجتاً" طراحان نرم افزار مدام در حال کوشش برای بهتر ساختن نرم افزارهایی هستند که به ناچار این نرم افزارها می باید در قالب ماشینهایی مورد استفاده قرار گیرند که نظیر ماشینهای

آی. بی. ام. طراحی آنها مربوط به بیش از ۲۵ سال قبل می باشد. البته طراحی جدید ماشینهایی که بتوانند از ساختارهای جدید نرم افزارها متابعت نمایند در دست انجام می باشد.

ترمیم و نگهداری نرم افزارها نیز یکی از عوامل محدود کننده پیشرفتها می باشد. نگهداری و ترمیم نرم افزار فقط به حفظ وضعیت اولیه نرم افزار محدود نبوده و شامل تغییر و تبدلاتی نیز که به علت تغییر شرایط عملیاتی استفاده کننده پدید آمده است می باشد. انتقال نرم افزار از یک نوع ماشین به نوعی دیگر نیز یکی از مشکلات دائمی تکنولوژی اطلاعاتی بوده است، لیکن در این زمینه پیشرفتهای عمده ای حاصل گردیده است، از قبیل طراحی برنامه ها در نظام "یونیکس" که باید گفت رمز اصلی تداوم حیات سازندگان کامپیوترهایی به غیر از کامپیوترهای آی. بی. ام می باشد.

نرم افزارهای استاندارد و از پیش تهیه شده، مهمترین راه حلی است که تا بحال در زمینه حل مشکل انتقال نرم افزار از یک ماشین به ماشین دیگر پیدا شده است.

اگرچه استفاده از برنامه های استاندارد و از قبل تهیه شده گاه مستلزم آن است که در پاره ای موارد، بجای تغییر نرم افزار، استفاده کننده مجبور شود خود را با ویژگیهای نرم افزار تطبیق دهد، معهذا در دسترس بودن راه حلهای استاندارد برای این قبیل مشکلات موجب گردیده که هزینه تهیه نرم افزار برای استفاده کنندگان کامپیوتر به مقدار قابل توجهی کاهش یابد.

تأثیر تکنولوژی اطلاعاتی بر حسابداران شاغل در موسسات صنعتی و تجاری

هزینه در زمینه پردازش داده‌های اطلاعاتی هم اکنون منتج به کاهش‌هایی در تعداد پرسنل برنامه‌نویس در بسیاری از موسسات شده است. در عین حال با استفاده از نرم افزارهای استاندارد، ضمن افزایش کنترل، انعطاف‌پذیری نیز از بین می‌رود زیرا استفاده کننده قادر نخواهد بود که نرم‌افزار را دست کاری نماید. البته به‌این ترتیب اشتباه و یا تقلب به‌نرم‌افزار راه نخواهد یافت، لیکن نرم‌افزار نیز هیچگاه نخواهد توانست در حد نرم‌افزارهایی که مطابق با جزئیات نیازهای مصرف کننده طراحی شده‌اند پاسخگوی این نیازها باشد.

گسترش امکانات ارتباطات، زمینه‌های بالقوه‌ای را برای ساده و آسان‌سازی عملیات مالی شرکتها و موسسات فراهم ساخته است در یک تشکیلات مالی متکی به اطلاعات، نقش و مأموریت امور مالی اهمیت استراتژیک پیدا می‌کند. شرکتها و موسسات می‌توانند با استفاده از کامپیوتر بسیاری از عملیات مالی خود را ماشینی کرده و با انجام این عملیات را با استفاده از سیستم‌های ارتباطات به موسسات مالی ذیصلاح واگذار نمایند. در بلندمدت، با گسترش سیستم‌های "متخصص و افزایش امکانات دسترسی به بانکهای اطلاعاتی موجود در کامپیوترهای خارج از شرکت، طیف گسترده‌ای از دانش‌ها و تجارب تخصصی و اطلاعات مورد نیاز مدیریت را به‌میزانی بسیار بیشتر و وسیع‌تر از آنچه که در داخل شرکت موجود باشد، در دسترس قرار خواهد داد. گرچه سایر ابعاد عملیاتی یک شرکت، نظیر عملیات تولیدی، بازاریابی، پرسنلی و غیره نیز از دستیابی به طیف وسیع‌تر تجارب و دانش‌های تخصصی مورد نیاز بهره‌مند خواهند شد، لیکن بطور کلی

حتی از هم اکنون نیز می‌توان تغییراتی را که تکنولوژی اطلاعاتی در نقش حسابداران شاغل در موسسات صنعتی و تجاری ایجاد کرده است احساس نمود، و احتمالاً این تغییرات و تحولات کماکان ادامه خواهد یافت. در گذشته، استفاده از کامپیوتر در این قبیل موسسات فقط به‌منظور مکانیزه کردن ثبت مبادلات بازرگانی صورت می‌گرفت، به‌تدریج موارد استفاده از کامپیوتر گسترش یافته و شامل برخی جنبه‌های برنامه‌ریزی‌های تاکتیکی برای خط مشی آتی این موسسات نیز گردید. امروزه از کامپیوتر این انتظار هست که اساساً خود مبادلات بازرگانی را انجام دهد. به‌تدریج که تکنولوژی اطلاعاتی با رویدادهای مالی و تجاری آمیخته می‌گردد، عمل ثبت این رویدادها به‌صورت یک محصول فرعی از اصل عملیات تولیدی و تبدیلی موسسات مزبور درمی‌آید. در چنین وضعیتی حسابداران با امکانات بالقوه بیشتری برای اعمال کنترل بیشتر مواجه می‌گردند، زیرا در چنین حالتی عمل ثبت رویدادهای مالی به‌حالت پی‌آمد ضروری وقوع همان رویدادها در خواهد آمد.

البته در چنین حالتی که عملاً "تهیه و تنظیم اطلاعات مورد نیاز مدیریت تابعی از عوامل محدودکننده عملیاتی موسسه می‌گردد، تا حدودی توانایی و قابلیت‌های انعطاف به‌مخاطره خواهد افتاد و این امر ایجاب می‌نماید که حسابداران شناخت بسیار عمیق‌تری از جنبه‌های تشکیلاتی پردازش اطلاعات را دارا باشند.

پیدایش و تکامل نرم‌افزارهای از پیش آماده‌استاندارد، به‌عنوان یک روش کاهش

برای بهره‌برداری هرچه بهتر از این تحولات در جهت منافع موسسه، حسابداران در موقعیت بهتری قرار دارند.

توسعه لجام‌گسیخته شبکه‌های عملیاتی و پراکندگیهای تشکیلاتی در داخل شرکتها در موسسات بزرگ به‌ناچار باعث خواهد شد که افراد داخل این تشکیلات و سازمان‌ها، راهبهای جدیدی برای انجام وظائف خود پیدا کنند. این توسعه سازمانی و آن نیازی که به‌دنبال توسعه مزبور پدید خواهد آمد، ایجاب می‌نماید که شکلهای تازه‌ای از یک نظام کنترل‌کننده سازمانی به‌وجود آید. در چنین نظامی، حسابداران به همان اندازه درگیر بوده و نقش خواهند داشت که سایر مسئولان.

تاثیر تکنولوژی اطلاعاتی به حسابداران شاغل در حرفه

به‌عنوان گروهی از بکارگیرندگان و استفاده‌کنندگان از تکنولوژی اطلاعاتی، حسابداران شاغل در حرفه نیز تحت تاثیر همان نیروهای ناشی از تحولات جدید قرار خواهند گرفت که هم‌ماهیانشان در بخش صنایع و بازرگانی قرار دارند.

نظام داخلی عملیاتی این حسابداران دستخوش تحولاتی خواهد شد. استفاده از ماشین در محیط کار، موجب افزایش بهره‌دهی و کارآئی موسسه حرفه‌ای خواهد شد. امر آموزش از توسعه برنامه‌های آموزشی متکی به سیستم‌های کامپیوتری بهره بیشتری خواهد بود و با تقلیل هزینه چاپ محدود نشریات حرفه‌ای، تنوع، عمق و گسترش بیشتری در نشریات آموزشی به‌وقوع خواهد پیوست.

اعضاء حرفه، در کار خود با چالشهای چند مواجه خواهند شد. رقابت‌ها فشرده‌تر می‌گردد و هم‌اکنون هم می‌توان شاهد

کوششهای نهادهای مالی که در ارائه خدمات مشورتی مالی و پردازش اطلاعات مربوط به رویدادهای مالی شرکتها، با موسسات حرفه‌ای رقابت می‌نمایند بود. اگرچه هنوز آثار این رقابت‌ها با حرفه کاملاً مشهود نگردیده، ولی می‌توان به‌این نکته پی برد که گرایش کلی بر آن است که در بخش خدمات مالی موسسات خدماتی و از جمله حسابداران شاغل در حرفه می‌بایست خدمات خود را تنوع بیشتری بخشند.

تکنولوژی اطلاعاتی یکی از آن قبیل تکنولوژیهای است که امکانات افزایش رقابتها را در زمینه ارائه خدمات افزایش داده است. به‌کمک این تکنولوژی مرزهای ورود به‌برخی زمینه‌ها که تا بحال در انحصار موسسات و نهادهای بزرگ بوده فرو ریخته است. برای حسابدار شاغل در حرفه این تحول به‌همان اندازه که فرصت مناسبی است، می‌تواند نوعی تهدید نیز به حساب آید.

برخی موسسات حرفه‌ای اینک توانائی آن را دارا هستند که نرم‌افزارهای متناسب با نیازهای خود را راساً تهیه نموده و با پیاده کردن دانش و اطلاعات و تجارب حرفه‌ای خود در این نرم‌افزارها، سیستم‌های "متخصص" و سایر سیستم‌های کمک‌تصمیم‌گیری مورد نیاز خویش را تأمین نمایند و از این طریق، نه تنها با آموزش و افزایش کارآئی پرسنل خود موفق به حرفه‌جویی‌هایی می‌شوند بلکه می‌توانند نرم‌افزارهای حاصل کار خود را به‌عنوان یک محصول به‌فروش رسانند. در حقیقت هم‌اکنون موسساتی وجود دارند که به‌تازگی اقدام به انتشار و فروش سیستم‌های کمک تصمیم‌گیری طراحی شده خودشان را نموده‌اند.

رشته حسابرسی که زمینه اصلی فعالیت‌های

این قبیل موسسات حرفه‌ای است نیز به اندازه سایر انواع خدمات این موسسات دستخوش تحولات خواهد شد. اکثر موسسات هم‌اکنون با مسائل حسابرسی کامپیوتری کاملاً آشنا هستند، لیکن پیدایش ریز کامپیوترها و استفاده از آنها در شرکتها، هنوز مسائل جدیدی را در زمینه کنترل و حفاظت عملیات دارا می‌باشند. انتظار می‌رود در ارتباط با کاربرد کامپیوتر در عملیات حسابداری شرکتها، افزایش بیشتری در مقررات ناظر بر عملیات شرکتها و حسابرسی آنها، چه از طریق وضع قوانین جدید و چه از طریق صدور استانداردهای تازه صورت پذیرد. این امر افزایشی بیش از گذشته در نقش حسابرسان در زمینه کنترل و رسیدگی عملیات شرکتها در ارتباط با اشخاص ثالث ایجاد خواهد کرد.

به موازات تحولات فوق، می‌توان این انتظار را نیز داشت که برخی از رسیدگیهای حسابرسان، مثلاً "کنترل انتقال مانده‌های حسابها به تراز آزمایشی، با استفاده از کامپیوتر صورت می‌پذیرد. استفاده از کامپیوتر در انجام برخی از عملیات حسابرسی، تحولاتی را در وضعیت پرسنل و تشکیلات موسسات حرفه‌ای ایجاد خواهد کرد. موسسات حسابرسی از این پس به تعداد کمتری پرسنل ولی با کیفیت بالاتری نیازمند خواهند بود. انجام برخی از عملیات حسابرسی در حال حاضر محتاج به مهارت فراوان نبوده ولی هوشی در حد متعارف لازم دارد. با توسعه کاربرد کامپیوتر، نیاز به این قبیل پرسنل کاهش خواهد یافت. در عوض در طراحی برنامه‌های حسابرسی نیاز به سیستم‌های کامپیوتری کمک تصمیم‌گیری وجود خواهد داشت. برای این کار باید از پرسنلی که

دارای مهارت و تخصص‌های ویژه‌ای هستند استفاده نمود. به دنبال این تحول، موضوع تخصصی شدن خدمات ارائه شده از طرف موسسات مختلف مطرح خواهد شد. تحولات جدید در سیستم‌های ارتباطات موقعیتهای افزون‌تری را برای حسابرسان ایجاد خواهد کرد زیرا با استفاده از این سیستم‌های ارتباطات، حسابرسی عملیات مشتریان از محل موسسه امری عملی خواهد بود.

نقش انجمن حسابداران خبره در ارتباط با تکنولوژی اطلاعاتی

در اینکه انجمن حسابداران خبره انگلستان تمایل داشته و یا اساساً بتواند نسبت به گسترش و رشد تکنولوژی اطلاعاتی و کاربرد آن برای بهره‌برداری‌های تجاری اقدام و اعمال نفوذ زیادی بنماید، تردید وجود دارد. ولی بهرحال انجمن باید در قبال نیازهای آموزشی، سازمانی و تبلیغاتی اعضا، خود اقدامات لازم را اعمال نماید. از نظر آموزشی، به نظر می‌رسد در ارتباط با تکنولوژی اطلاعاتی، یک برنامه آموزشی تمام وقت حرفه‌ای، قبل از شروع کارآموزی بسیار مناسب باشد. در حال حاضر سطح دانش و تبحر اولیه مورد انتظار از دانشجویان و کارآموزان رشته حسابداری رو به افزایش بوده و موسسات حرفه‌ای در زمینه جذب و آموزش این قبیل پرسنل مورد نیاز با مشکل مواجه هستند. برقراری چنین دوره آموزشی قبل از شروع کارورزی، فرصت مناسبی را پدید می‌آورد که با استفاده از آن انجمن با برقراری یک ورقه امتحانی مختص کاربرد تکنولوژی اطلاعاتی، تجدید نظر لازم را در برنامه دروس انجمن اعمال نماید.

نظر به اینکه بعضی از دفاتر اسناد رسمی در مورد تغییر نرخ مالیات نقل و انتقال وسائل نقلیه اعم از سواری و غیرسواری و همچنین وصول مالیات نقل و انتقال حق الامتياز تلفن که ضمن لایحه وصول مالیات مقطوع از بعضی کالا و خدمات در مجلس شورای اسلامی تصویب گردیده و لکن هنوز به تأیید شورای نگهبان نرسیده، از واحدهای مالیاتی کسب تکلیف می‌نمایند، خواهشمند است بمنظور رفع شبهه دستور فرمائید موارد زیر به کلیه دفاتر اسناد رسمی ابلاغ گردد:

- ۱- در مورد نقل و انتقال وسائل نقلیه اعم از سواری و غیرسواری تا ابلاغ رسمی قانون فوق الذکر کماکان طبق قوانین و مقررات جاری اقدام نمایند.
 - ۲- نسبت به نقل و انتقال حق الامتياز تلفنهای خودکار نیز تا ابلاغ قانون مزبور از طرف دولت دفاتر اسناد رسمی هیچگونه تکلیفی نسبت به مطالبه گواهی واریز مالیات از حوزه‌های مالیاتی را نداشته و چون گذشته می‌توانند نسبت به تنظیم و ثبت اسناد مربوط عمل نمایند.
- بدیهی است پس از ابلاغ قانون مورد بحث از تاریخ اجرای آن اقدام خواهند نمود.

احمد حسینی
معاون درآمدهای مالیاتی

بقیه از صفحه ۲۹

کاربردهای تکنولوژی اطلاعاتی خواهد بود. کوششهای تبلیغاتی مستمری نیز از طرف انجمن مورد نیازی باشد تا هم به جامعه اقتصادی و هم به خود حسابداران نقش فوق را خاطر نشان سازد.

ملاحظات و تفکرات جاری در مورد نقش و سازمان انجمن حسابداران خیره می‌باید تکنولوژی اطلاعاتی را به عنوان یکی از عوامل ایجاد فشار برای تخصصی شدن مورد شناسایی قرار دهد. حداقل خاصیت این اقدام تأکید بر نقش حسابداران در گسترش

بقیه از صفحه ۶۲

شده. کتاب شامل ده مقاله از ده نفر کارشناسان برنامه‌ریزی شوروی شرکت کننده در سمینار می‌باشد و می‌تواند برای علاقمندان و محققین و دست‌اندرکاران برنامه‌ریزی مفید باشد.

کتاب حاضر، حاصل شرکت مترجم به نمایندگی از سوی وزارت برنامه و بودجه کشور در سمینار تکنیک‌های برنامه‌ریزی مناطق است که در سپتامبر سال ۱۹۸۴ به همت اسکاپ و میزبانی کشور اتحاد جماهیر شوروی در مسکو و فروزنه مرکز جمهوری قرقیزستان برگزار